

Уманський національний університет садівництва Факультет економіки і підприємництва Кафедра економіки	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА» Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u> Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> Освітня програма: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u> Навчальний рік, семестр: <u>2022-2023 н.р., семестр 2</u> Курс (рік навчання) <u>1 (1)</u> Форма навчання: <u>денна</u> Кількість кредитів ЄКТС: <u>5</u> Мова викладання: <u>українська</u> Обов'язкова/вибіркова: <u>обов'язкова</u>
Лектор курсу	Оксана Фротер
Профайл лектора	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/froter-oksana-sergiivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	oksana-froter@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=403
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Інститутська 1, корпус 4, поверх 2

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування» https://finance.udau.edu.ua/assets/files/opponp/2022-072-bakalavr.v.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	➤ ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ➤ ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ➤ ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій, груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Перелік фахових компетентностей (СК)	➤ СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. ➤ СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. ➤ СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	➤ ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ➤ ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

Опис дисципліни			
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 150 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 38 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – екзамен		
Методи навчання	– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція- конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального; – дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного; – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань; – інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Матеріали дисципліни «Мікроекономіка» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=403		
Мета курсу	формування ринкового орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів з приводу споживання благ, використання факторів виробництва із врахуванням різних конкурентних ситуацій (ринкових моделей), економічних інституцій.		
Завдання курсу	➤ набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; ➤ розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; ➤ набуття студентами навичок і вмінь ефективного застосування мікроекономічного аналізу для забезпечення прийняття відповідних економічних рішень на рівні господарюючих суб’єктів; ➤ формування навичок прийняття управлінських рішень.		
Зміст дисципліни			
Назва теми	Зміст теми	Години (денна/заочна)	
		лекції	практичні
Змістовий модуль 1. МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА			
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативність мети використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб’єктів ринкових відносин. Методологія мікроекономіки. Нормативна й позитивна мікроекономіка. Мікросистема: поняття, різновиди. Мета, роль і особливості функціонування мікросистем у ринковій економіці. Основні характеристики (ознаки) ринків досконалої та недосконалої конкуренції. Характеристика дії мікросистем у різних ринкових ситуаціях. Мета і завдання дисципліни. Взаємозв’язок з іншими дисциплінами.	1/0,5	2/-

Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінки споживача	Поняття потреби, види потреб. Економічні блага, їх класифікація. Поняття корисності, її особливості та спосіб досягнення. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності як залежність між кількістю одиниць споживаного блага та рівнем корисності, що досягається споживачем. Процес споживання та динаміка зміни сукупної і граничної корисності. Перший закон Госсена. Закон спадної граничної корисності блага, його графічне зображення. Вплив на поведінку споживача бюджетних обмежень і цін. Поняття рівноваги споживача. Модель споживання набору благ. Другий закон Госсена. Еквіваріантний принцип досягнення раціонального вибору та рівновага споживача. Поняття попиту на благо.	1/0,5	2/0,5
Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача	Система переваг споживача та її основні елементи: здатність до ранжування альтернатив; транзитивність переваг; ненасиченість благами; субституціональність. Множинність благ та повна інформованість споживача, зовнішні умови для здійснення вибору. Особливості аналізу функції корисності з ординалістських позицій. Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Гранична норма заміщення благ: суть і методика обчислення. Бюджетне обмеження і можливості споживача. Бюджетна лінія: рівняння і графічна побудова.	1/0,5	2/0,5
Тема 4. Аналіз поведінки споживача на ринку товарів	Зміна оптимального стану споживача в результаті зміни його доходу. Графічний аналіз і побудова лінії “дохід – споживання”. Нахил лінії як свідчення ставлення споживача до благ. Поняття “нормальних” і “неякісних” товарів. Крива Енгеля. Закон Енгеля. Розподіл споживчих витрат за напрямками їх використання. Зміна вибору споживача в результаті зміни ціни одного з товарів та обох товарів. Побудова лінії “ціна – споживання”. Траєкторія зміни споживання внаслідок зниження цін. Побудова лінії індивідуального попиту споживача. Ефекти заміщення і доходу як основа побудови функції індивідуального попиту на благо в ординалістській теорії корисності.	1/0,5	2/-
Тема 5. Ринковий попит та ринкова пропозиція. Ринкова рівновага	Попит на товари в умовах досконало конкурентного ринку. Ринковий попит. Зображення попиту. Закон попиту та його пояснення базовими положеннями теорії поведінки споживача. Цінові та нецінові детермінанти попиту. Суть поняття “пропозиції”. Закон пропозиції та його аргументація: ціна як ринковий стимул для виробника: збільшення граничних витрат як стримуючий фактор, збільшення обсягу виробництва тощо.	2/0,5	4/0,5

	Аналітичне, табличне та графічне зображення пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Різниця понять “зміна пропозиції” та “зміна обсягу пропозиції”. Зсув кривої пропозиції під впливом нецінових детермінантів. Табличне та графічне зображення ринкової пропозиції. Альтернативна вартість, крива виробничих можливостей та крива ринкової пропозиції.		
Тема 6. Еластичність	Концепція цінової еластичності попиту у визначенні міри чутливості споживача до зміни цін на товари. Методичні підходи до обчислення показника еластичності. Чинники цінової еластичності попиту, особливості їх впливу. Методика обчислення коефіцієнта еластичності попиту за доходом, параметри його значень для “нормальних” та “неякісних” товарів. Суть “перехресної” еластичності попиту, методика обчислення відповідного коефіцієнта. Методика обчислення рівня цінової еластичності пропозиції. Фактори, що впливають на еластичність пропозиції. Перехресна еластичність пропозиції та її вплив на стратегію товаровиробника.	2/0,5	2/-
Тема 7. Мікроекономічна модель підприємства	Підприємство як суб’єкт ринкових відносин, економічна організація, найважливіший різновид мікросистем. Фактори виробництва, їх групування та варіації. Поняття і параметри виробничої функції. Сукупний, середній та граничний продукт. Поняття загального (сукупного валового), середнього та граничного доходів. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Різні концепції прибутку. Сукупний, середній та граничний прибутки.	1/0,5	2/-
Тема 8. Витрати виробництва	Витрати виробництва. Класифікація та види витрат. Витрати виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення. Альтернативні витрати та їхній склад. Сукупні, середні та граничні витрати. Постійні та змінні витрати (сукупні та середні). Типовий характер зміни витрат у короткому періоді. Закон неминучого зростання граничних витрат (зниження дохідності). Криві довготривалих витрат (сукупних і середніх) як такі, що огинають криві короткотермінових витрат. Види кривих тривалих середніх витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.	2/0,5	3/0,5
Змістовий модуль 2. МІКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПОВЕДІНКА ВИРОБНИКА			
Тема 9. Ринок досконалої конкуренції	Ознаки й умови досконалої конкуренції. Ринковий попит па продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту, середнього, граничного і сукупного доходу підприємства.	2/0,5	3/0,5

	Максимізаційно-мінімізаційна мета підприємства у короткотерміновому періоді. Визначення оптимальних обсягів випуску: два підходи. Поведінка підприємства за умов зміни ринкової ситуації. Правила поведінки підприємства, їхня універсальність. Пропозиція фірми у короткотерміновому періоді, її зв'язок з кривими витрат: графік галузевої пропозиції. Поняття ринкової рівноваги. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Рівноважна функція ціни. Рівновага фірми та галузі у короткотерміновому періоді. Тривала рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки.		
Topic 10. Monopoly market*	The concept of one seller, market (monopoly) power in the narrow and broad sense of the word. Signs of a «pure» monopoly. The monopolist's demand curve. Influence of the price elasticity of demand on the monopolist's behavior. The rule of profit maximization. The monopolist's proposal and features of its formation. Determination of monopoly price. Price discrimination: concepts, conditions, varieties. Equilibrium of a monopolist firm in the long-term period. Types of monopolies. Economic consequences of industry monopolization, comparative assessment of competitive and monopoly markets, need for state regulation of monopoly, antimonopoly policy.	2/0,5	3/0,5
Тема 11. Олігопольний ринок	Нечисленність фірм в олігополістичних галузях, високі бар'єри для входження у галузь, загальна взаємозалежність підприємств. Поведінка олігополістів: некооперативна й кооперативна. Цінові війни за некооперативної поведінки: межі зниження рівня цін, наслідки для споживачів і товаровиробників. Аналіз “ламаної” лінії попиту. Негнучкість цін. Формування підприємством політики стабілізації цін і маневрування капітальними витратами (стабільність середніх змінних витрат). Інституційні аспекти утворення та діяльності картельних спілок. Таємні змови, їх міцність і загострення конкуренції.	2/0,5	3/0,5
Тема 12. Ринок монополістичної конкуренції	Спільні риси та відмінності монополістичної конкуренції порівняно з досконалою конкуренцією та чистою монополією. Кількість товаровиробників та диференціація виробів. Умови входження в галузь. Нецінова конкуренція за даної ринкової структури. Еластичність попиту за монополістичної конкуренції. Прибутковість та збитковість підприємства у короткотерміновому періоді. Визначення оптимального обсягу продажу та	1/0,5	2/0,5

	цінова політика. Умова досягнення і підтримання беззбитковості в довгостроковому періоді. Суть і передумови розвитку нецінової конкуренції. Поглиблення диференціації продукту: позитивні наслідки і загрози. Реклама товару. Вплив рекламної діяльності на обсяг продажу і витрати.		
Тема 13. Ціноутворення на ринку праці	Функції ринків ресурсів в економіці. Споживання виробником факторів виробництва: мета й обмеження. Граничний фізичний продукт ресурсу, методика його обчислення і графічна інтерпретація. Гранична дохідність ресурсу для різних виробників. Граничні витрати ресурсу і максимізація прибутку виробником. Попит на ресурси, зміна обсягу попиту та попиту в цілому. Цінова еластичність попиту на ресурс. Праця як фактор виробництва, її мобільність. Суть та особливості використання поняття заробітної плати. Характеристика досконало конкурентного ринку праці. Граничний вииграш виробника від найманої праці. Обґрунтування рішення про наймання. Попит окремого виробника на працю. Формування галузевого та ринкового попиту на працю.	1/0,5	2/-
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів	Капітал як ресурс тривалого використання, форми капіталу. Рух капіталу і капітальні фонди. Поняття позичкового процента. Вплив ставки позичкового процента на короткострокові інвестиційні проекти підприємств. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді. Часова перевага як економічна категорія. Гранична норма часової переваги, її графічна інтерпретація. Міжчасове бюджетне обмеження та міжчасова рівновага накопичувача. Ефекти зміни доходу і заміщення в результаті зміни ставки позичкового процента.	1/0,5	2/-
Тема 15. Аналіз загальної рівноваги та ефективність	Часткова та загальна рівновага. Аналіз загальної рівноваги. Ефект зворотного зв'язку. Система рівнянь загальної рівноваги за Вальрасом. Закон Вальраса. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, що обмінюються. Діаграма Еджворта. Ефективність при обміні. Крива контрактів. Паретто-ефективний розподіл. Крива можливостей споживачів. Загальна рівновага за Паретто. Ефективність та справедливність. Розподіл виробничих ресурсів. Діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Паретто-оптимальний розподіл ресурсів. Рівновага виробника на конкурентному ринку факторів виробництва. Крива виробничих можливостей та ефективність випуску. Ефективність на конкурентних ринках	1/0,5	2/-

	товарів.		
Тема 16. Інституціональні аспекти ринкового господарства	Сучасна економічна теорія про права власності як сукупність санкціонованих норм поведінки. Трансформування власності та ринкові процеси. Поняття про зовнішні ефекти. Негативні та позитивні зовнішні ефекти. Суспільні та приватні витрати (вигоди). Коригуючі податки та субсидії. Забруднення навколишнього середовища. Роль держави у вирішенні екологічних проблем. Споживчі властивості суспільних благ: загальнодоступність, неконкурентність та невиключність. Суспільні блага та ефективність. Неспроможність ринкового механізму регулювати ефективність суспільних благ та функції держави.	1/0,5	2/-
Політика дисципліни			
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/		
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково- дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю – екзамену – здобувач може набрати 70 балів. . На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.		
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС», що доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf		

* тема викладається англійською мовою

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Мікроекономіка»
(денна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)																	Підсумковий контроль	Сума
Кількість балів за змістовий модуль	Змістовий модуль 1 (35 балів)								Змістовий модуль 2 (35 балів)									
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Модульний контроль (11 балів)	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Модульний контроль (11 балів)
Кількість балів за видами робіт, всього	3	3	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	3	3	3	3	
активність на семінарських заняттях	2	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	
виконання самостійної роботи студентів	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Мікроекономіка»
(заочна форма навчання)**

Кількість балів за змістовий модуль	Поточний (модульний контроль)																Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
	Змістовий модуль 1 (21 бал)								Змістовий модуль 2 (24 бали)										
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	25	30	100
Кількість балів за видами робіт, всього	2	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
активність на семінарських заняттях	-	2	2	-	2	-	-	2	2	2	2	2	-	-	-	-			
виконання самостійної роботи студентів	2	1	1	2	1	2	3	1	2	1	1	1	3	2	2	2			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Методичне забезпечення

1. Бурляй А.П., Смолій Л.В., Фротер О.С. Робочий зошит для самостійної роботи з дисципліни «Мікроекономіка» для студентів денної форми навчання спеціальностей 051 „Економіка”, 071 „Облік і оподаткування”, 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 „Маркетинг”, 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Умань: УНУС. 2021. 80 с.

2. Бурляй А.П., Фротер О.С. Методичні рекомендації для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Мікроекономіка» для студентів заочної форми навчання спеціальностей 051 „Економіка”, 071 „Облік і оподаткування”, 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 „Маркетинг”, 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Умань: УНУС. 2021. 56 с.

3. Фротер О.С. Мікроекономіка. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка» для студентів денної та заочної форми навчання спеціальностей 051 „Економіка”, 071 „Облік і оподаткування”, 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 „Маркетинг”, 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=403>.

Рекомендована література

Базова

- Абрамов, Ф. В., Архієреєв, С. І., Дяченко, Т. А., Волоснікова, Н. М., Климова, С. О., Максименко, Я. А., ... & Яцина, В. В. (2019). Курс мікроекономіки.
- Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник У 2 кн. За ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха Кн. 2: Мікроекономіка. К.: Знання, 2020. 648 с.
- Бойда, С. (2021). Мікроекономіка: навчальний посібник.
- Башнянин Г. І., Щедра О. В. та ін. Мікроекономічна теорія: Навч. посіб. Л.: Новий світ, 2017. 640с.
- Borland, J. (2020). *Microeconomics: Case Studies and Applications*. Cengage AU.
- Browning, E. K., & Zupan, M. A. (2020). *Microeconomics: Theory and applications*. John Wiley & Sons.
- Cowell, F. (2018). *Microeconomics: principles and analysis*. Oxford University Press.
- Curtis, D., & Irvine, I. (2021). *Principles of Microeconomics, 2021A version (Lyryx)*. Lyryx Learning.
- Задоя, А. О., & Задоя, О. А. (2021). Мікроекономіка: навчальний посібник.
- Косич, М. В., & Каменева, Н. М. (2020). Мікроекономіка.
- Мартин, О. М. (2021). Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник.
- Мудрак Р.П., Бурляй А.П., Костюк В.С. та ін. Економічна теорія: навч. посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 720 с.
- Палійчук, Є. С. (2019). “Мікроекономіка”. Практикум для студентів економічних спеціальностей.
- Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки. К.: Знання, 2018. 674 с.

Допоміжна

- Alina Burliai, Oleksandr Burliai, Oksana Ryabchenko Research of supply of berry products in

Ukraine. International Scientific Conference: Towards Productive, Sustainable and Resilient Economic Development New Ideas about Industrial Policy, Modern Technology Impact and Globalization. Slovak University of Agriculture. Nitra, Slovak Republic on May 16 - 17, 2018/

2. Alina Burliai, Oleksandr Burliai, Yulia Nesterchuk, Alla Revutska. Features of organic agricultural products functioning in EU and Ukraine. *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development*. vol. 8, 2019, no. 2. pp. 63–68.

3. Besanko, D., & Braeutigam, R. (2020). *Microeconomics*. John Wiley & Sons.

4. Gans, J., King, S., Byford, M., & Mankiw, N. G. (2018). *Principles of Microeconomics: Australia and New Zealand Edition*. Cengage AU.

5. Lesia Barabash, Alla Osipova, Irina Korman, Natalia Olyadnichuk and Oksana Froter, «Strengthening the Financial Components of State Regulation of Agricultural Production in Ukraine». *Proceedings of the 36th International Business Information Management Association (IBIMA)*, ISBN: 978-0-9998551-5-7, 4–5 November 2020, Granada, Spain, p 7999-8014.

6. Бурляй А.П., Бурляй О.Л., Ревуцька А.О., Іваненко О.О. Методичні засади верифікації поняття «конкуренція»: мікроекономічний аспект. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Умань, 2021. Вип. 99. Ч.2. С. 18-28.

7. Бурляй А.П., Бурляй О.Л., Світовий О.М. Оцінка виробництва органічних ягід в Україні. *Причорноморські економічні студії*, 2019. 45. С.16-23.

8. Пархоменко Л. А., Малюга Л. М., Фротер О. С., Нижник І. О. Управління витратами як резерв для підвищення ефективності діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9754>.

9. Пархоменко Л.А., Фротер О.С., Осіпова А.А. Сучасний розвиток економічної думки в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 35. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-38>.

10. Пархоменко Л.А., Малюга Л.М., Фротер О.С., Нижник І.О. Методи обліку та управління операційними витратами. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 50-54.

11. Пархоменко Л.А., Загороднюк О.В., Малюга Л.М., Фротер О.С. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень щодо управління операційними витратами з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10010>.

Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. База даних економіки и права ПОЛІПРЕД. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/e/temple.html?3d>
2. Бібліотечний інформаційно-освітній портал
3. Виртуальна електронна бібліотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>
4. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name/>
5. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>
6. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Українська бібліотека – «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>
8. arXiv.org - загальнодоступні наукові публікації. URL: <http://arxiv.org/>
9. Google Scholar – [пошукова система](#), яка індексує повний текст [наукових публікацій](#) всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Ресурси органів державної влади:

1. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний веб-сайт. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

Органи державної статистики

1. U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov
2. Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov
3. U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov
4. U.S. Department of Commerce www.doc.gov
5. National Bureau of Economic Research www.nber.org
6. Investment Company Institute www.ici.org

7. Joint Economic Committee www.house.gov
8. Statistics Canada www.statcan.ca
9. U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk
10. Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp
11. German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de
12. German Finance Ministry www.bundesfinanzministerium.de
13. German Federal Economics Office www.bawi.de.